

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 9 Februarie.

Ceea-ce biserica a solicitat de ani de zile, vine acum la rëndul seu statul ca să reguleze pe calea legislativei. Și după părerea noastră este timpul suprem, ca să se facă ceva privitoriu la sănătatea dăiei Duminecei. Lumea a început a cunoște acăsta și numai după nume, fără ca să i mai dea importanța cuvenită. Abstragem dela aceea, că o mulțime de oameni nu mai cercetă biserica, abstragem dela aceea, că meseriașul lucră cu sula și cu cio-canul până ce în biserică se sêvêrșesce sânta liturgie, și abstragem și dela aceea, că pe satele noastre unii din cei mai iscusiți, așa numiți semidocti, prind boii la jug ca să facă lucruri oprite pentru ziua Duminecei, dăcem dela toate aceste abstragem pe un moment și voim să ne ocupăm cu partea morală a dăiei lăsată de Dăeu pentru repaus. Aici trebuie să ne oprim cu deosebire noi și să ne dăm sêmă, în ce mod se sântesce acăsta și prin multe părți ale țerei.

Tinerea în loc de a fi îndrumată ca să cerceteze scôla de repetițiune și biserica este lăsată de capul ei, lipsită de ori-ce conducere în direcțiune sănătôsă. Cele mai multe nenorociri din singuraticile familii și au isvorul lor în zilele de Dumineci, când oamenii nu au avut lucru și nu și-au căutat de lucruri onorabile și folositoare.

Așa d. e. pe când tinerimea altor popore se deprinde în cetit, în cântări populare, în formarea de coruri bisericesci — ai noștri se deprind în lucruri netrebnice. Beții, jocuri de cărți, planuri rele mai mult în aceste zile se fac.

Alții au societăți de pompieri, alții societăți de înmormântare în aceste și fac rațiociniile, fac dări de sêmă despre starea cassei, despre cheltuelile avute cu morții și despre venitele lunari și săptămânali, — ai noștri, oameni în totă firea, sănătoși ca mărul, încărcăți de griji familiare, le pun aceste toate la o parte și în loc ca să petrecă în atari adunări, sau în cercul familiar, petrec în biruri, de unde se întorc cu datorii scrise pe răvaș.

Aceste stări de lucruri trebuie să pună pe tot omul la serioase îngrijiri și noi credem, că nu e nici decât de ajuns ca să se decreteze prin lege reținerea dela lucru, ci totdeodată să se croască și un felu de program de lucru pentru zilele de Dumineci și nicăiri nu are statul mai mare lipsă de spriginul bisericeii ca aici.

El pôte decretă reținerea dela lucru, dar aici îi încetă activitatea și unde încetă activitatea statului, acolo trebuie să începă cea a bisericeii.

Trebuie deci ca poporul în prima linie să nu fie lăsat de capul lui, căci în atare cas e de multe ori mai bine de preferit ori ce lucru de câmp sau alt lucru moral, decât lucrurile imorale. Ar trebui deci făcut odată o inițiativă energetică pentru înființarea de societăți agronomice, de înmormântare și de pompieri.

În o Duminecă sâtenii ar resolvă cauzele unei societăți, în altă Duminecă ale celeilalte, și în est mod s'ar reținē majoritatea poporului dela alte deprinderi păgubiciose.

Și ori care om cu minte va fi în stare să cuprindă cu mintea lui însemnătatea acestora și paguba, ce o are, petrecând timpul airea, numai cât pentru ca să se pôtă pune aceste la cale, avem neapărată lipsă ca oamenii noștri de carte, cei puși în fruntea comunelor să jertfescă timp și ostenele pentru ele.

Nu e o chemare mai frumoasă pe lume ca și a ridică poporul din întunec și al scôte la lumină, și instituțiunile, de cari am amintit sunt toate spre luminarea poporului și nu numai rezultatele pozitive, dar și cele negative ale îndemănarilor din trecut trebuie luate toate în contul unui activ în favo- rul poporului pus în pozițiune de a se ocupa de afacerile publice și de acele cari 'l privesc mai de aproape. Trebuie să recunoștem cu ore-care sfială, că poporul nostru este prea puțin inițiat în afacerile publice.

Trebuie comunale i-le pune de multe-ori câte un venetic de scriitoriu la cale, afacerile bisericeii le lasă toate în sarcina preotului și unde acesta e om conscientios și de onóre, interesele nu-i sunt periclitare, dar acolo unde din nenorocire este om egoist și nesimțitoriu, mari daune suferă nu numai generațiunea de acum ci și cele viitoare.

Inițiat poporul în trebile publice, 'l scótem din nêpăsarea aceea fatalistică, în care se aruncă orbe sce, îi dăm posibilitatea de a-și agerî mintea, de a se interesă de toate, ce se petrec în jurul lui. Legea pentru repausul de Duminecă numai așa va aduce fructele ei binecuvântate, dacă biserica va dá mână de ajutoriu.

Punem deci sub ochii cetitorilor noștri aceste ca să mediteze și ei asupra lucrului și bucuroș deshidem colónele dăiarului nostru acelora, cari înșetați și ei de dorul de a vedé stabilindu se instituțiuni trainice și solide vor să lucre în direcțiunea îndigitată de noi.

Administrațiunea de stat.

(Urmare.)

Caracteristică a fost la instalare și vorbirea de felicitare a protonotariului comitatens. Reflectând la reforma în administrațiune, nu a voit să rischeze vre o opiniune în acăsta privință, căci acăsta este problema factorilor mai mari. Va să dăcă, comitatul Pojon, despre care se dăcea odinioară, că e nobil prin orașul Pojon, în care se încoronau regii — acest comitat n'are opiniune față cu vechia instituțiune comitatensă ungurêscă. Nu mai puțin modestă a fost și următórea parte a vorbirii: „Chiar și acea impregiurare, că Escelenția Ta esti membrul unei familii aristocratice din comitatul nostru, chiar și acăsta este suficientă, ca adunarea comitatensă să fie falôsă cu denumirea, ce o a făcut guvernul.” Până aici am ajuns așadară cu democrația. Cu liberalismul apoi așa am ajuns de departe, încât la procesiunea din Joia verde a luat parte și comitele suprem. Se pôte, că acum alte vederi domnesc, atâta însă e sigur, că oamenii liberali înainte de 1848 nu o făceau acăsta, și acăsta cu nimica nu demonstreză scôla lui Deák, la care vrea să aparțină nobilul conte. Înse toate acestea fie dăse numai în parantesă, să vedem ce enunciațiuni are. A declarat tocmai cu referință la era Szilágyi, că pentru aceea s'a alăturat la guvern, deóre-ce în sinul lui se pôte observă îmbrățișarea unei direcțiuni hotărâte, care ne îndreptătesce la cele mai bune speranțe, a declarat, că este amic al administrațiunei de stat. Cu privire la momentul național al reformei intenționate între altele a dăis: în acăsta privință prelângă respectarea drepturilor legale ale compatrioților noștri de altă limbă, și ale cetățenilor noștri, doresc să cultiv cu îngrijire ocuparea de teren și lățirea limbei ungurești atât pe teren social cât și — reflectez și accentuez — pe cale oficială, — între marginile legii și ale convenienței. (Cuvântarea de instalare în oraș).

Ce înțelege domnul comite suprem și fiitoriul ministru sub lățirea limbei magiare pe cale oficială? Tovie Kraxhuber și vestitul panslavist din Pojon are drepturi legale, când și unde se pôte folosi de limba germană sau slovacă, altcum și domnul comite suprem a accentuat: „între marginile legii.” Așadară sau nu va fi nimica din lățirea limbei ungurești pe cale oficială, sau nu va rămân între marginile legii. Și cum-că se pot nasea îndoeli pentru eventualitatea din urmă ne dá puncte de mănecare continuarea vorbirii domnului comite suprem, și încă tocmai pasagiul următoriu: „Simțul

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoria.

Pilde filosofesti de pre limba cea próstă grecêscă tălmăcite românesce.

(Urmare.)

277. Două bresle de oameni muncesc îndeșert, cei ce câștigă și nu-și petrec cu câștigările, și cei-ce învață dela un dascăl, a căruia fapte nu se potriveșc cu învățătura și cu dascălia lui.

278. Omul cel învățat a căruia fapte îi sunt necuviôse, este asemenea ca un orb, ce ține în mâna sa o făclie aprinsă, cu carea luminează celorlalți, ér lui nu-și luminează.

279. Mai bine este să ții tu singur taina ta, decât fără nevoie să o încredințezi la altul, ca să ți-o păzescă.

280. Căla ce înscințeză ție faptele altora, se scii că asemenea va înscință și ale tale smintele cătră alții.

281. Cel învățat cunoște pre cel neînvățat, pentru-că și el a fost mai nainte neînvățat; ér cel neînvățat nu pôte să cunoască pre un om învățat, pentru-că nici odată n'a fost el învățat.

282. Insuși căla ce te ciocotnișesce, acela se scârbesce de tine într-o inimă sa.

283. Mai mult trebuieșce împăraților sfatul înțelepților, decât înțelepților darurile împăraților.

284. Ce temelie are preteșugul celui neînvățat, de vreme ce însuși el și este vrășmaș.

285. Trei lucruri nu sunt stătătóre în lume, averea nenegutătorindu-se, învățătura fără prigonă, și împărăția fără de sfat.

286. Căla ce iartă pre cei răi, face nedireptate celor buni.

287. Cu cât este nestine slujit, cu atâta este mai învățat.

288. Lenea și somnul cel mult nu numai dela slujba lui Dumneșeu îndărătneacă pre om, ci încă și la sêracie îl aduc.

289. Desfătările strică totă averea, carea se află sub ascultarea lor.

290. Fă bine, de vei să afli bine.

291. Mai nainte până a nu cumpără casă, se cade să cerci căla să aibi vecin bun, și până a nu porcede în călătorie, caută să afli bună soție.

292. Nu descoperi cătră prietenul teu totă tótă taina ta, că pôte vre-odată să se facă neprieten ție. Și éráși nu face neprietenul ție ce réu-ți va fi prin puțință să-i faci, că pôte să se facă prieten ție.

293. Atâta socotélă se cade să aibi spre a te înfruntă tu singur pe sine-ți, cât ai când vei să înfrunțezi pe alții.

294. Începerea mâniei este nebunia, și sfêșitul ei este căla.

295. Ticălos este căla ce lasă patimile sale să-i chivernisescă mintea.

296. Neprietenul cel înțelept este mai vrednic de laudă decât prietenul cel nebun.

297. Nu este altă bunătate ca înțelepciunea, nici altă călă ca depărtarea de răutate, nici alt bine, ca trebnicia faptelor, nici altă avere, ca îndestularea ce are cel ce se îndestulează întru averea sa.

298. Cel ce face preteșug cu nepretenii pretenilor lui, caută se facă stricăciune acelorași preteni ai sei.

299. Nu este nevoie să-ți bagi viața în primejdie pentru un lucru, cel poți chivernisi cu bani.

300. Mai bine este a fi sêrac, decât a ave avere câștigată din nedreptăți.

301. Lucruri mari vor urmă, de va urmă neștine sfaturilor vrășmașului seu. Érá încă-și are voie să-i dea ascultare, pentru-ca mai pe urmă să facă cele ce sunt împotriva sfatului lui, pentru-că așa urmăză socotela cea bună.

302. Nici un lucru nu este mai rău decât un om învățat, a căruia învățatură este nefolositoare.

(Va urmă.)

național a străbătut toate păturile din orașul acesta, le-a străbătut convingerea, că bunăstarea spirituală și materială a Pojonului atât e de strâns legată cu exigențele statului magiar, încât o garanță favorabilă pentru viitorul o poate afla numai în lanțul strâns de încopciare în toate, așa dară și în cele ale limbei, va se dică, dacă își va identifica interesele sale cu cele ale statului.

Vedeți numai cum se prefac în fum toate frazele frumoase, când vine vorba la fapte și de mili-one de ori se adevăreseșcă, că iadul e pardo-sit cu intențiuni bune. Nobilul conte cu mare căldură a repetat înaintea felicitărilor însușiți din comitat și din oraș, că nu cunoște deosebiri religioase sau confesionale, nu prerogative naționale dar partea citată din vorbirea lui nu arată nici mai mult nici mai puțin, decât că promovarea în bunăstarea spirituală și materială a orașului sau a treia universitate (care este binefacere spirituală și materială) numai în acel cas o poate spera Pojonul, dacă administrațiunea orașului o va pune cu totul pe picior unguresc, dacă nu va mai primi cu căldură teatrul german etc. etc. S'a dimis așadară domnul comite până la atâtea, încât pentru primirea și lățirea magiarisării a pus în perspectivă premiu dela stat, și precum am vădit și domnia sa cunoște deosebiri de limbă și naționalitate ori și cât s'ar lăpăda și ori și cât ar promite, că vrea se măsura tuturora cu măsură egală. Și acesta e un stadiu pre acel drum, pe care urmăzează apoi aplicarea celorlalte mijloace energice, cu cari se pot face presiune în interesul magiarisării. Și-a făcut semă contele Zichy cu sine, nu se va spăria el de asemenea mijloace, este el în curat cu sensul enunțierii sale, că va promova lățirea limbei ungare pe cale oficială?

Se va convinge, nu me indoesc, îndată ce va lua în mână firele extreme ale administrațiunii, se va convinge, că pe calea apucată nu se poate face bună administrațiune, că administrațiunea numai atunci poate fi bună, dacă va avea devisa se fie bună, și nu va avea de delegat alte probleme laterale, fie ele ori cât de salutare altcum. Administrațiunea este scop dela sine, și nu-i este ertat să fie atăcată de la scopul seu prin alte considerațiuni. Deocamdată însă așa se vede, că și contele Zichy cuprinde lucrul ca aceea parte mare a publicului, care n'are nici o cunoștință de partea practică a administrațiunii, dar care are parte decisivă în formarea opiniunii publice, și care lățirea magiarisării prin administrațiune și o închipuiesc așa, că asupra locurilor impopulate cu nemagiari să slobode o droia de amplotiați de stat, celelalte urmăzează apoi de sine. Lucrul însă nu merge așa, ca și o gonă la vânătoare, că dăm drumul cânilor, sau scotem afară o sumă de gonaci, și apoi puscăm tot ce ne ese în cale, nici așa ca udarea unei livezi, la care nu se cere alta decât slobodirea apei din un părau.

(Va urmă.)

Revista politică.

Presa monarhiei noastre și presa străină consacra articoli lungi decedatului bărbat de stat Andrassy.

Monarhia întrăgă trebuie să îmbrace doliu și să plângă mutarea dintre cei vii a celui bărbat, care cu o rară abnegațiune a știut ține cont de politica internă a monarhiei, de relațiunile popoarelor ce o formăze și cu aceeași abnegațiune a condus la succese politica externă.

Crearea dualismului este o parte a operei sale, împăcarea Ungariei cu imperiul, întrăga direcțiune a politicii noastre esterne, încheierea tractatului cu Germania, toate sunt împreunate cu numele seu.

La congresul din Berlin, unde se adunaseră cei mai eselenți diplomați ai Europei, știu să și câștige vađa nu numai prin mărimea monarhiei, ce o reprezenta, ci și prin destinsele sale facultăți.

El câștigă mandatul pentru ocuparea Bosniei și Hertegovinei și știu să câștige pentru mărimea monarhiei nu numai consimțământul Turciei, ci și al celorlalte puteri, cari rivalisau cu monarhia noastră.

La izbucnirea războiului franco german alergă Andrassy în Viena, unde cabinetul se clătina și-a puse nu numai gravitatea persoanei sale, dar chiar aprăge esistența sa, pentru a îndupleca ca monarhia să rămână neutră. El întemeia politica de alianță contrară direcțiunii politice a antecesorului seu și folosia toate ocașiunile pentru a dovedi că în tregitatea teritoriului turcesc trebuie pădită.

El lucră pentru alianța celor trei monarhi și-a termină opera vieții de stat cu alianța strânsă dintre Germania și Austro Ungaria.

Politica orientală a provocat mare resens și în special și relațiunile sale față cu liberalii din Cislaitania, dar și contrarii lui de principii glorifică ađi memoria bărbatului, care a promovat instituțiunea parlamentară, a ridicat vađa monarhiei și a condus cu atâtea putere de spirit politică esternă.

Nemulțămirea, ce o provocă ovreii în toate părțile monarhiei noastre și îngrijirea pentru o prea mare grămădire a lor în Austria a dat ansă la desbateră unei petițiuni în parlamentul din Viena contra imigrării ovreilor, din Rusia în Austria.

Desbateră se urmăzează cu mare vehemență, de-ore ce în toate șirurile partidelor se află persoane, care combat din rășputeri imigrarea și pōrtă o ură neîmpăcată ovreilor și se află persoane, cari iau partea ovreilor, combat toate acușele, ce se ridică asupra lor.

Aceste desbateri a dat ansă presei austriace să se ocupe cu cestiunea ovreilor mai cu dinadinsul și e lucru caracteristic, că nu numai presa, care se află în mâinile jidanilor, dar chiar și o parte din presa care stă în serviciul cauzei uneia sau altei naționalități încă apare influențată de puterea banului jidovesc.

De când cu arestarea ducelui de Orleans s'a mai întemplat în Franția câte-va evenimente, care se discută cu viu interes în cercurile politice.

La alegerile de întregire, ce s'au făcut în zilele trecute au provocat mare surprindere izbândă boulangistilor. Se erdea, că cu depărtarea guvernului și cu înăbușirea puterii boulangiste, republica e asigurată contra tumultelor și a răscōlelor, ér boulangisti sunt esterminați.

Tumulte și răscōle nu s'au făcut nici la alegerile acestea, ele au decurs în cea mai mare liniste, din urnă au eșit însă aprōre tot bărbați boulangisti și cu deosebire a eselat Parisul, dovadă, că capitala Franciei e pe departe de a fi republicană.

Ministrul de interne frances, Constans, a emis o circulară prefectilor, ca să intervină autoritățile și să nu mai lase a se formă fel de fel de societăți și reuniuni, cari sub etichetă falsă, provocă lucruri în defavorul statului. În loc de clausula ce se pune pe statute „aprobat” se se înșeamne, că cât timp societatea, respective reuniunea promovă interesele statului, ea și poate desvoltă activitatea, la cas contrar se se desființeze.

În cestiunea ducelui de Orleans s'au ținut mai multe consili de ministrii. Nu se scie încă locul, unde-l va strămută. Trimiterea lui preste graniță va urmă numai după ce vor încetă demonstrațiunile și ea se va face pe neasteptate.

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român”

București, 5 Februaru, 1890. Actul, despre care vorbiserați într'un articol de fond din preșutul d-vōstră diariu, s'a terminat așa, după-cum merita.

Țara s'a exprimat încă în săptămâna trecută și și-a dat verdictul în cestiunea dărei în judecată a ministeriilor, respective ministrilor acușai sub ocărnuirea îndelungată a celui dintău bărbat de stat al României, Ioan Bratianu, respingând proiectul de acușă cu majoritate covârșitoare.

Îndată-ce comisiunea de informații pentru darea în judecată, carea și a cerut prolongirea timpului de vre o trei ori pentru-ca să prezenteze un raport cât se pōte mai detaliat, și-a prezentat proiectul, și îndată-ce el a fost adus la ordinea zilei spre desbateră, s'au însinuat la cuvânt cei mai ilustri bărbați, cari cumpănesc lucrurile calm și nu sunt conduși numai de spiritul de rășbunare; s'au însinuat la cuvânt pentru a șterge ori-ce pată, atât din activitatea ministeriului Bratianu, cât și din paginile istoriei, ce va avea să le înregistreze regatul român, înălțat la stat modern și de model în timpul cât dl Ioan Bratianu a stat la putere.

Așa memorabile vor rămâne espunerile marelui iuriscult Bucliu, carele cu profunditatea științelor sale iuridice și cu logica argumentelor îndată la început a arătat cât de nesuficiente sunt argumentele, ce se aduc, pentru-ca guvernul din cestiune să pōtă fi tras la răspundere înaintea iustitiei.

Dl Carp, care se numără în tabera guvernului actual și despre care se pōte dică, că a combătut cu înșșunare guvernul dlui Bratianu, fiind în opoziție, a dat din nou dovadă despre înalta erudițiune și mai presus de toate despre imparțialitatea, cu care judecă faptele omenilor. Densul a combătut proiectul prin o vorbire fulminantă inspirat de cauza drăptă, ce o apără.

Cinci zile a vorbit într'una matadorul actului de acușare, dl Nicolae Blaremberg, și în cinci zile și-a vērșat focul veninos asupra acușaiilor, susținând proiectul.

Dar vorbirea sa, provenită mai mult din ură, precum se pote caracterisă și proiectul, a fost ascultată cu aceeași indispozițiune, cu care a fost ascultată cetirea și proiectul și cu toate sforțările sale de a predispuce spiritele pentru proiect, densul a rămas isolat cu cei ce au căutat ca cu ori-ce preș să facă pe dl Bratianu imposibil.

Sforțările și acușaiunile sale au fost nimicite cu desvērșire de marele nostru diplomat și vechiul bărbat de stat, dl Mihail Cogălnicean, carele nu se putea să nu și ridice vocea sa și să ia cuvântul într'o cestiune atât de importantă și totdeodată atât de fină și simțitoare.

Rostul seu a străbătut în inimi, căci dl Cogălnicean, deși încărunit de ani și de luptele grele politice, cari le a purtat cu atâtea abnegațiune și curagiu în cele mai critice

timpuri pentru țară, a vorbit cu inima unui june vitez, care caută să mai adăgă la victoriile dobândite.

Vorbirea sa, prin care a ilustrat viața bărbaților puși sub acușă, va rămâne ca și altele un document istoric al oratoriei sale, precum scrierile sale sunt un document al erudițiunii și un document al patriotismului căruia și-a consacrat întreaga sa viață și activitate.

Ea este însă și o carte deschisă pentru generațiunile actuale și cele viitoare, plină de învățături morale, după cari călăușd în viitoriu, vom clădi la mărimea și la asigurarea esistenței statului nostru.

În acesta cestiune importantă și guvernul a aflat de necesar a se exprima. Primul ministru, dl general Manu, arătând gravitatea cauzei, a declarat, că guvernul nu voescă să predispușă pe nimenea, nici să influențeze cătuși de puțin asupra judecării deputaților, el nu pōte recomanda nici o ținută, decât ca deputații cu consciința împăcată să și pună bilele în urnă.

După două săptămâni de discuție dar, s'a pus cestiunea la vot și s'a votat asupra fie-cărui ministru, așa, după-cum au fost înregistrați în proiectul de acușă și precum aminti mai la început toți au fost eliberați.

Acest act loial și drept numai încapă îndoelă, că a fost salutat cu entusiasm în toate părțile țerei, unde simțul dreptății nu e covârșit de uneltiri și cu bucurie trebuie să constat, precum am vădit, că a fost salutat de d-vōstră, românii de preste carpați, cari a-și aprețiat cu multă cunoștință de cauză acesta cestiune și cari, cu mândrie trebuie să afirm, ve știți pronunță cu mai multă hotărare și cu temeinice cunoștințe în cauzele noastre, decât cum ne gerăm noi față de cauzele d-vōstră și cari în cele din urmă ne sunt comune tuturor.

Judecând după împregiurările, în care s'a pertractat acest obiect dela prima ședință, de când înfocatul și bătrânul Blaremberg numai cu forța a putut fi delăturat dela tribună, lucrul rămâne încătrva enigmatic.

Darea în judecată s'a inițiat în nisce stări de lucruri abnormale pentru țară, și abnormale în întreg orientul, ér verdictul, ca țara să se pronunțe se recerea tocmai pe când am fost surprinși de descoperirea conjurațiunii din Bulgaria, de mișcările din Sârbia și Muntenegru, la care precum se afirmă, e mare părtaș și reprezentantul rusesc dela noi.

Provedința, care ne-a apărat în atâtea timpuri de res-triste, a inspirat și de astădată spirit înalt reprezentanților țerei, ca ei să nu facă imposibil pe un bărbat, cum e și dl Ioan Bratianu, dela carele pōte va atârna vre-odată nu numai sōrtea țerei noastre, dar chiar și ecuilibrul europen.

X.

Comitatul Hunedōrei, 31 Ianuariu, 1890. Un singur ison țin puternic în fruntea acestui comitat cu poporațiunea românească în mare preponderanță și acest ison este: să maghiarisăm pe români pe toate căile posibile. Școțele de stat și comunale s'au înmulțit din an în an, și acesta numai în detrimentul nostru al românilor. Nu mai puțin ca 34 școțele comunale și de stat s'au înființat.

Între 4056 prunci, cari au cercetat școțele numite în 1888/9 au fost români 2065, magiari 1591, de bunăsemă în numărul acesta se cuprind și jidovii éră 400 au fost germani.

Că în ce spirit se cresce tinerimea în școțele comunale și de stat, o scie astădi fie care român cu carte.

Nu a fost de ajuns zelul celor din fruntea comitatului pentru lățirea școțelor comunale și de stat a venit la mijloc și „Kulturegyletul” cu filialele sale, a început a înființă biblioteci școlare, éră de present i-și bate capul a înființă și asile de copii, încari prunci de român vor avea aceeași sōrte ca și prunci slovaci, desnaționalisarea și înștrăinarea de biserica lor. La 1 Februaru a. c. adunarea „Kulturegyletului” din Hunedōra a votat suma de 300 fl. v. a. spre a se înființă asile de copii în comunele: Puiu, Salașul de sus, Silvașul de jos, Pestiș, Bârcea mică și Iledința. Locurile sunt bine alese, nu-i vorbă. Sunt și școțele de stat și comunale în numitele comune. La cas de a le succede înființarea, prunci de român dela al 3 până la al 13 lea an vor fi tot sub influința limbei și a învățatoriului magiar. Ce simțeminte și ce iubire va mai avea pruncul față de limba sa, față de datinile și obiceiurile părinților sei, las să judece ori-ce om cu tragere de inimă cătră nēmul seu! În fața nouelor curse, nouelor mijloace de a fi magiarisăți o parte de români din acest comitat, ore ce facem noi, suntem gata a ne apăra ore? Durere, încă nu vedem destulă energie. Ba ce e mai mult, sunt și omeni, cari tot se mai lēgână în visuri, că încercările de a ne magiarisă prin ajutorul școțelor vor rămâne deșerte, căci altcum nu ne putem esplică, cum în unele comune sub ochii nostri și a conducătorilor, se lucră din partea contrariilor în mod negenat.

Pentru-ce cei ce trăesc în rēțăcire, că școțele de stat și comunale nu sunt un pericol pentru viața noastră națională dau câteva aprețieri ce le face inspectorul reg. de școțele dl Réthy în diariul „Egy. Közoktatásügyi Szemle” din anul trecut prin articolul „Problemele instrucțiunii populare în școțele de stat între naționalități.”

Celor ce susțin că: problema scôlei de stat este a face din nemagiari magiari dl inspector le răspunde: asta nu o putem dice apriat, pentru-că cu toba nu se pôte prinde pasere. Adeacă vedeți voi rezultatele, ce se ve spunem noi magiarii! Se afirmă, că înșiși românii doresc se învețe unguresce, ba adeseori vin plângeri contra învățătorilor confesionali, că nu învață cu destul succes limba magiară pe elevi. Vorbă se fie! Scim noi cum s'au făcut scôlele comunale în unele sate, cum s'au luat protocoale și ce gură au căscat sêrmanii ômeni când s'au trețit cu scôla comunala, și cu învățători străin.

Pentru a și face interesant articolul dl Réthy naréză următôrea întemplantă, carea trebuie să o luăm la cunoscință cu tótă reserva: „Un român conducătoriu trecând prin o comună în care se află scôla de stat a fost salutat de pruncii români dela scôla numai unguresce.

Conducătoriu a început a înfruntă furios pe scolari. Intru aceea a trecut un țeran pe lângă acel conducătoriu, și a fost întrebat: pentru ce 'și trimit ei pruncii în scôla magiară? Țeranul în simplitatea sa a răspuns: auzi domnule! dar pentru-ce românul este cel din urmă între tôte naționalitățile? Pentru aceea, pentru-că scie numai o limbă. Și țiganii sciu mai mult, că vorbesc două limbi. Dar dta dle nu scii unguresce?

Ba, da! dar eu am lipsă de ea! Așa dară și pruncii noștrii au lipsă de ea.

Din serios dl Réthy a devenit picant și se pare că a fost încântat de țeranul fie și numai presupus.

Noi una am reflectă. Secuii—fala dlui Réthy vorbesc numai unguresce, magiarii începând dela Segedin până pe la Pesta, și până prin Szolnok, pe puste Ungariei pe unde magiarii locuiesc compacti ei vorbesc numai unguresce; chiar în gimnasiile unguresci, studiarea limbelor vii ca germana este perhorească și tinerii, cari ies din gimnasiu magiar nu se pot înțelege cu ômeni de altă națiune. Deci se facem aplicație că: magiarii sunt cei din urmă între conlocuitori în cultură, chiar și în urma țiganilor, fiind-că acestia vorbesc două limbi. În Franția, în Germania masa poporului nu scie altă limbă fără numai cea maternă, și cu tôte acestea cine ar puté afirmă, că aceste popóre sunt cele din urmă în cultură?

Nu vorbirea limbei magiare din partea maselor române va aduce fericirea asupra noastră, dincontra, obtruderea ei ne face să stagnăm, și perderea timpului cu ea în scôlele comunale și confesionale s'ar puté folosi cu mult mai bine la progresul în alte discipline.

Dl Réthy apoi răspunde la întrebarea că: unde s'a ajuns cu învățarea limbei magiare? El constată, că s'au înșelat aceia, cari au asteptat ca pruncii naționalităților după studiarea limbei magiare încâți va ani să și-o însușescă și să se și folosescă de ea cu preferință.

Succese se pot observă afirmă dl Réthy în cetăți unde pruncii vin în atingere cu prunci magiari, acolo cei de altă limbă vorbesc bine unguresce. Avis românilor noștri din Hunedóra, unde magiarii și-au înfipt bine unghiile, apoi românilor din Baia de Criș, Băița, Brad, Ilia și Hațeg, cari 'și trimit pruncii în scôla de stat ca să învețe unguresce.

Mai mari sunt succesele în colonii, bună ôră ca la Petroșeni, Biscaria, aici străinii nu numai 'și însușesc limba, dar și prefac în magiari.

La sate dice dl Réthy, nu se pot observă succese repezi. Fiind poporul român așa conservativ, se pune totuși un bun fundament pe care se pôte edifică ușor mai departe. „Pruncii de altă naționalitate în o scôla de stat învață atâtă, cât pot ușor trece la scôlele medii, unde în câțiva ani învață perfect limba magiară“.

„Dacă să întemplantă se mîrgă elevul servitoriu la o familie magiară, atunci iute 'și însușesc limba magiară“. Cunoscința limbei magiare ajută mai târziu la cei-ce sunt asentați la honveți, aici pot ajunge sub-oficieri.

Prin scôlele de stat limba magiară din an în an capătă un cercuit mai mare, și se vorbesce mai de mulți.

Prin învățarea limbei magiare, elevii se deprind a cugetă și a simți unguresce! Dl Réthy dice că: e datorita statului și a poporațiunei a lăți învățarea limbei magiare.

Ca de inchiere dl Réthy adauge: „din compatrioții noștrii slavi, germani și români nu vom puté stêrpî cunoscința originii lor“.

Să ne o însemnăm bine românii din comitatul Hunedôrei!

Cato.

Varietăți.

* (Dela Curte). Familia domnitore petrece în Budapesta. Membrii familiei ies fôrte rar din castel pentru a face plimbări. Archiducesa Stefania petrece în Arco, unde a primit în zilele trecute și visita archiducelui Albrecht.

* (O probă de patriotism adevărat.) Locuitorul român Ioan Oțelea din Rășnov, după cum se comunică „Gaz. Tr.“ a avut în zilele acestea ocaziune de a da în fața auditoriatului militar c. r. din Brașov o probă strălucită, despre ceea-ce vase dică patriotismul românesc. Lucrul s'a întemplant așa: Oțelea Ioan prinsese în zilele acestea pe un desertor husar, pe care, înhătându-l cu forța, îl aduse la Brașov și l predețe autorităților militare dela regiment. Ajuns înaintea auditoriatului c. r. din Brașov, Oțelea declară, că la împlinirea acestui fapt el a fost condus numai din motivul, că n'a putut suferi, ca „o cătană să înșele pe împăratul“. În semn de recunoscință pentru faptul patriotic al lui Ioan Oțelea, auditoriatul îi promise acestuia un premiu de 24 fl. Oțelea însă nu vră să l primescă, dicând: „Eu, domnilor, ceea-ce fac pentru împăratul, nu fac pentru bani. Am slujit pe împăratul ca cătană la regimentul II de infanterie timp de 10 ani. Mi cunosc datorința mea față cu împăratul și când mi fac acestă datorință, n'o fac pentru bani!“ După-ce făcă această declarație, Oțelea 'și luă căciula și se duse acasă, ér auditoriatul militar rămase surprins de patriotismul țeranului nostru român. Și mai mare a fost însă surprinderea auditoriatului militar în ziua următoare, când Oțelea se întorse éráși înderăt pentru a declară din nou în fața auditoriatului militar, că el nu primește premiul, ce 'i s'a promis, „câci și nevastă sa i-a spus-o verde în față, că dacă va primi răsplătă pentru slujba ce a făcut-o împăratului, ea nu va mai trăi cu el.“ În cele din urmă, după cum ni se spune, auditoriatul militar a luat măsuri ca vrednicul țeran să fie premiat prin autoritățile administrative ale comitatului.

* (Tenoristul Gavrilescu.) Dl Gavrilescu, simpaticul tînăr român, e pe cale d'a deveni milionar.

„Il Cittadino“ din Triest spune, că conaționalul nostru a obținut în „Re di Lahore“ un strălucit succes, în urma căruia dl Galimberti, a venit înadins la Triest spre a-i oferî în numele direcțiunei operei din Viena suma de 40,000 lei pe an, dacă voesce să facă un angajament pe mai mulți ani.

Gavrilescu ar fi refuzat, căci i-s'a propus de directorul unuia din principalele teatre din America de Sud, pentru patru luni, suma de 120.000 de franci.

Diariul triestan anunțând acestă spune:

„După-cum se vede, dacă lui Gavrilescu nu îi lipsesc cele mai mari calități ale unui artist, nu îi lipsesc nici norocul, care nu e totdeauna după-cum se crede. „ingrat și nedrept.“

* (Fortificarea României.) Guvernul a pregătit un proiect de lege, prin care se cere din nou un credit mare pentru continuarea fortificărilor României. Cupolele mari, comandate la casa Grusson din Magdeburg pentru forturile capitalei vor sosi în Martiu, când se vor face și instalațiunile. Statul major lucră cu mare activitate la compunerea unei mape amănunțite a Moldovei.

* (Pusca Giffard După invențiunea „prafului fără fum“ s'a făcut invențiunea „puscei fără praf“ și invențiunea patentată a renumitului fizic francez M. Paul Giffard consistă în înlocuirea prafului cu aier comprimat, care prin mijlocirea unui magazin pentru patrône se slobode cu o iuțală ne mai pomenită întrecând, cu mult pusca de repetițiune Manlicher atât în iuțala repetei, cât și în precisiune. Precum se scrie din Paris, cercetările, ce s'au făcut prin o comisiune tehnică din ministriul de războiu au dovedit rezultate escelente, încât în curând patentarea se va cumpără de ministriul de război. Freycinet, ministriul de război, primind pe inventator, în pertractările ce le-a avut pentru cumpărarea patentărei a aflat cu mare surprindere, că o damă a fost, care și a pus capitalele în joc până-ce Giffard făcuse încercările și invențiunea. Mirat esclamă atunci ministriul: „Așa dar tot Evei are să mulțămescă lumea acest mijloc de distrugere.“ S'a și format o societate pe acțiuni, care să ridice o fabrică pentru sistemul Giffard.

* (Greve.) Scirile din Viena anunță, că ér se fac mari mișcări și că în curând o să izbucnescă mai multe greve. 70,000 de lucrători au luat hotărîrea să țină la primăvară o mare sêrbătoare. În Germania încă sunt în perspectivă mari greve cu tótă energia, ce o desvôltă monarhul pentru a îmbunătăți sôrtea lucrătorilor. Ei sunt spriginii și de socialisti, cari cuprind tot mai mult teren.

* (Reinviat.) În Oradea-mare se întemplantă următorul cas senzational. Intreprindătoriu pentru curățirea fântânilor se apucă cu George Hamsea de curățitul unei fântâni afunde. Ajutătoriu a fost lăsat apoi cu funia în jos, dar abia atinse fundul fântanei și se surpă pe el o parte a zidului. Se dete alarmă și alergară pompieri, soldați și multă lume de om și începură a-l desgropă; abia l desgropară însă de jumătate, când o nouă dărîmătură astupă fântana cu totul, precum și pe lucrătoriu. Nimenea nu mai îndrăsnia nôptea să mai lucreze și la stăruițele

vice-comitelui și primariului se aduse un preot, care îmbrăcat în ornate îi dete ultima binecuvîntare. Dîmînă se începură din nou sêpăturile spre a-i scôte ôsele și a le înmormântă în cimiteriu, dar în loc de ôse sdrobite aflară pe lucrătoriu întreg, care era mai galben ca môrtea. Il duseră în spital, îl fre-cară și se crede, că va mai puté scăpă cu viêță. Hamsea e trecut de 60 ani.

Bibliografie.

„Transilvania“ fôia Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român Nrul 2. a apărut cu următoriu sumariu: Cărțile cele mai bune și bibliotecile populare de Dr. Gorgiu Popa. — Spicuri din autori străini asupra românilor de P. Broșteanu. — Lucrul de mână în scôle de G. Moianu. — Câteva observări asupra scrierilor din popor de G. Sima a lui Ión. — Literatura populară. (Doine) adunate de Ioan Pop Reteganul. — Partea oficială. Proces verbal al comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, luat în ședința dela 4 Februaru n. 1890.

— Reuniunea economică a comitatului Făgărașului și-a dat asupra unui manual român următoreă părere:

Broșura intitulată „Economia câmpului și grădinaritul“ de George Moianu, editor Zeidner în Brașov, 1886, înaintată reuniunei nôstre de agricultură spre censurare, respective recomandare, censurându-se din partea acesteia, acestă, conform concludului ședinței Direcțiunei sale punct 7, a aflat-o de corêspundetóre și vrednică de recomandat în cerc cât se pôte mai larg ca manual pentru elevii scôlelor populare, căci lipsei prea simțite — căreia dă espresiune autorul — a unui astfel de manual pentru scôlele populare a satisfăcut pe deplin, pentru-că în acelea cunoscînțele mai necesare scôre din vastul material de agronomie sunt puse într'un sistem fôrte potrivit; numai într'u atăta nu consimț cu autorul, într'u cât recomandă pentru procurarea tuturor semințelor o singură firmă germană, firma „Haage et Schmidt“ din Erfurt, ér ca firmă pentru uneltele agricole numai firma „Schmidt et comp.“ din Brașov, căci prin acestă ar puté întări aceea părere falsă în învățătorii și elevii scôlelor populare, că în patria nôstră nici nu există neguțători de semințe de flori și de alte plante. Fabrici de mașini încă se află în patrie, cari pot dá tot atâtă de bune uneltele agronomice ca și cele ale lui „Schmidt“ din străinătate.

Deci cu ocaziunea unei a II-a edițiuni ar fi de dorit a se amintî și unele fabrici de uneltele agricole și negustorii de semințe mai însemnate din patrie.

Deóre-ce însă acum numai în cazul acela se pôte introduce ôre-și care manual ca manual de scôla, dacă acela va fi provêdut cu clausula de aprobare din partea ministriului ung. de instrucțiune publică*), se îndrumă autorul, ca spre a primi aprobarea recerută să și înainteze opul la locul competent.

În numele reuniunei agricole a comitatului Făgăraș.

Făgăraș, în 18 Novembre, 1889.

Horváth Mihály,
președinte.

Gagyí Samu,
secretariu.

Invitare

la adunarea generală a reuniunei pentru ajutorarea prinsonerilor din comitatul Sibiiului, precum și la ședințele ordinare, ale comitetului administrativ, ce se vor ține în decursul anului curent.

Conform dispozițiunilor fundamentale am statorit ziua pentru ținerea adunării generale ordinare pe 7 Martiu a. c. 4 ôre p. m. în sala de ședințe a tribunalului, la care învit prin acestă cu onóre pe membrii reuniunei.

Obiectele adunării sunt următorele:

1. Raportul anual despre activitatea comitetului administrativ.
2. Raportul anual al comisiunei de revisiune și decisiunile asupra acestora.
3. Alegerea unei comisiuni de revisiune din trei membrii.
4. Desbaterea propunerilor eventuale.

Deodată cu acestă notifică, că după-ce afacerile reuniunei nu recer în timpul acesta din partea comitetului administrativ o mare activitate, pe baza hotărîrei comitetului administrativ din ședința, ținută la 10 Martiu a. trecut, stătorese ședințele comitetului administrativ pentru Vinerea primă a lunii ultime din fie-care pătrariu de an, și anume pe: 7 Martiu, 6 Iunie, 5 Septembrie, 5 Decembre a. c. 4 ôre p. m. în sala de ședințe a tribunalului, la cari am onorul a învită prin acestă pe membrii comitetului administrativ, aducând la cunoscință, că după-ce se va ține și adunarea generală din anul acesta în 7 Martiu la 4 ôre p. m. după terminarea ei se va începe ședința comitetului.

Sibiiu, 14 Februaru, 1890.

Alecsandru János,
președ. reu. pentru ajutorarea prinsonerilor din cott. Sibiiu

*) Incât scim noi, s'a aprobat de înaltul ministeriu.
Red.

Nr. 48. [299] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch de clasa a III-a din comuna Rovina se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Venitele parohiale împreunate cu acest post sunt 400 fl. 40 cr. Concuranții au a-și aterne cererile lor instruite în sensul legii în termenul deschis la oficiul protopopesc subsemnat.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiter al gr. or. al Zărandului.

Brad, la 20 Ianuarie, 1890.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

Nr. 1136. [289] 2—3

CONCURS.

pentru ocuparea postului de notariu comunal în Tălmăcel (Kis-Talmács). Reflectanții calificați sunt recercați a-și aterne suplicile până la 10 Martie a. c. la subscrisul

Venitele sunt:

1. Léfa anuală 400 floreni.
2. Cuartir.
3. Patru metri ☐ de lemne.
4. Venitele satorite pentru afa cerile private.

Sibiu, 8 Februarie, 1890.

Pretorul suprem:

Fabritius.

Nr. 429. [290] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de notariu devenit vacant în comuna Ludușul-mare se scrie prin acesta concurs cu următoarele emolumente:

1. Salariu anual de . . . 400 fl.
2. Bani de cuartir . . . 40 „
3. Relut de lemne . . . 34 „
4. Paușal de cancelarie . . . 40 „
5. Paușal de călătorie . . . 100 „
6. Competințele normate în statutul aprobat din partea municipiului.

Cererile concursuale instruite cu documentele prescise în §. 74, XXII; 1886 au de a se prezenta subscrisului până în 22 Februarie 1890 după amăzi la 6 ore.

Miercuria, în 1 Februarie 1890.

Protopretorul cercual.

Nr. 1148. [280] 2—3

EDICT,

Bucura I. Codrănu din Moieciul inferior, soția legitimă a lui Ioan I. Folea din Pesteră, carea pribegese prin lume fără a se ști tocul ubicațiunei ei, prin acesta se citează ca în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorțial edictal încaminat de soțul ei se va pertractă și decide și în absență.

Zernești, în 28 Decembrie, 1889. Oficiul protopresbiter al gr. orient. a Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 1147. [277] 3—3

EDICT.

Ioan Meleacă din Poiana Mărului, bărbatul legitim al Filotei I. Babeș din Șimon, pribegind prin lume, fără a se ști locul ubicațiunei lui, prin acesta se citează, ca în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict, să se prezenteze înaintea subsemnatului oficiu, căci la din contră

procesul divorțial edictal încaminat de soția sa, se va pertractă și decide în absența lui.

Zernești, în 28 Decembrie, 1889. Oficiul protopresbiter al gr. orient. al Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Nr. 590. [286] 2—3

Edict.

George Bobeș gr. or. din Sita Buzău, bărbatul legitim al Marinei G. V. Boricean, asemenea gr. or. din Sita-Buzău, care de 5 ani a părăsit pe soția sa fără a i se sa ubicațiunea, conform rezoluțiunei consistoriale dto. 21 Februarie a. c. Nr. 1575 B. se citează a se prezenta la subscrisul oficiu în termen de 3 luni dela prima publicare a acestei edict, căci la din contră procesul intentat de soția sa se va pertractă și în absență-i.

S. Sângeorgiu, 17 Decembrie, 1889. Oficiul protopresbiter al gr. or. al Trei-scaunelor.

Dimitrie Coltofean,
protopresbiter.

Sz.355 /890 polg. [293] 2—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék által ézenel közzétetetik, miszerint Krauss Rezső és társai nagysink birtokosok részéről beadott kérés folytán Nagysink község határának általános tagosításának megengedhetősége feletti tárgyalás a határnap 1890 évi Március 28-ára d. e. 10 órára tűzetik ki Nagysink községébe a helyszíne a községi iroda helyiségébe. Ezen tárgyaláshoz összes érdekelt azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosításba beleegyeznek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1890-évi január hó 25-én tartott üléséből.

Nagy Lajos,
elnök.Zöld Gábor,
jegyző.

Sz. 5835 polg. [269] 3—3

Hirdetmény

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék köz-hiré teszi, hogy Woldorf község italmérési jának arányosítása iránti ügyében az ér- 62 demleges tárgyalás megártása végett határidőül 1890-ik évi február hó 19-ik napjának d. előtti 9. óráját a kir. törvényszék helyiségébe kitűzte és eljáró bíról Ince Domokos kir. törvényszéki bírót kiküldötte; mely határnapra összes érdekelt azzal idéztetnek meg, hogy kimaradásuk a tárgyalás megtartását akadályozni nem fogja.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1890 évi január hó 7-én tartott üléséből.

Nagy Lajos
elnök.Zöld Gábor
jegyző.

Sz. 4539 polg. [271] 3—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi királyi törvényszék ezennel közhiré teszi, hogy Nagykülli megyébe bekebelezett Eczel község határa általános tagosításának megengedhetősége kérdésében tárgyalási határidőül 1890 évi mártius hó 6-ik napjának d. e. 9 órája Eczel község házához kitűzetik, mikorra az összes érdekelt azon figyelemzetéssel idéztetnek meg, hogy a birtok rendezési utasítás értelmében a meg nem jelenő felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosításba beleegyeztek, és hogy a kérés 1-6 példányát ezen kir. törvényszéknél megtekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1889 Oktober 14-én tartott üléséből.

Nagy Lajos,
elnök.Májai,
jegyző.

Sz. 5843 polg. [288] 3—3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék köz-hiré teszi, hogy Turoczy Dénes, b. besenyői lakos által beadott kereset folytán Bord község italmérési jogának arányosítása megengedhetősége és az aránykulcs megállapítása feletti tárgyalás határidejéül 1890 évi Mártius hó 10-ik napjának d. e. 9 órája Bord község házához ki tűzetik, mikorra az összes érdekelt a birt. rend. utasítás 15 §-ra való figyelemzetéssel azzal idéztetnek meg, hogy a keresetet Bord előjáróságaúl, valamint ezen kir. törvényszéknél a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1890 évi január hó 7-én tartott üléséből.

Nagy Lajos,
elnök.V. Jakab Árpád,
jegyző.

„MUNTEANA” institut de credit și păstrare, societate pe acțiuni în Ofenbaia.

Convocare.

Domnii acționari ai „Institutului de credit și păstrare „MUNTEANA” societate pe acțiuni în Ofenbaia”, conform §. 20 al statutelor societății se convocă prin acesta la

I-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Ofenbaia la 10 Martie 1890 căl. nou la 10 ore înainte de amăzi în localul scôlei române din loc.

Obiectele:

1. Raportul direcțiunei despre rezultatul anului 1889.
2. Raportul comitetului de revisiune.
3. Deciderea asupra profitului curat amăsurat bilanțului.
4. Ficsarea prețului marcelor de prezență pentru direcțiune.
5. Alegerea comitetului de revisiune conform §. 52.
6. Decisiunea asupra sporirei sau nesporirei capitalului social.

Domnii acționari, cari voesc a participa la acesta adunare, fie în persoană, fie prin împuternicit, sunt rugați a depune acțiunile la cassa societății în Ofenbaia până în 10 Martie a. c. n. la 9 ore a. m.

Ofenbaia, în 6 Februarie, 1890.

Direcțiunea.

„MUNTEANA” institut de credit și păstrare, societate pe acțiuni în Ofenbaia.

Incheierea socotelilor

societății de credit și păstrare „Munteana” din Ofenbaia pe anul 1889.

Contul bilanțului.

Activa:	fl. cr.	Pasiva:	fl. cr.
Cassa în numerariu	702.68	Capital social intrat	7,888.—
Cambii	9,091.—	Depuneri	2,882.60
Obligațiuni cu cavenți	6,766.50	Fondul de rezervă	3.—
Imprumut hipotecar	160.—	Cambii reescomptate	5,295.—
Spese de fondare	4.80	Interese anticipate	165.80
Mobilariu	158.80	Profit curat	633.50
„ după amortisare de 10%	142.92		
	16,867.90		16,867.90

Contul profitului și al perderilor.

Eșite:	fl. cr.	Intrate:	fl. cr.
Interese:		Interese:	
pentru depuneri spre fructificare.	55.49	Dela cambii	279.27
pentru cambii reescomptate	38.39	„ obligațiuni cu cavenți	399.54
Porto	18.46	„ „ cu hipotecă	7.36
Spese	155.93	„ depuneri la institute	61.38
Dare	6.05	„ întârziere	23.23
Amortisarea de 10% din mobiliariu	15.88	Competințe de scris.	152.92
Profit curat	633.50		
	923.70		923.70

Ofenbaia, în 31 Decembrie, 1889.

Ioan Danciu m. p.,
director executiv.Nicolae Fodorean m. p.,
comptabil.

Membrii direcțiunei.

I. I. Tordai m. p. V. Rus m. p. Lud. Csutak m. p. H. Lövy m. p. Moise Țir m. p.

Subsemnatul comitet de revisiune am examinat bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor și confruntându-le cu registrele principale și secundare ale institutului constatăm, că le-am aflat în consonanță cu aceleași și esact.

Ofenbaia, în 27 Ianuarie, 1890.

[295] 3—3

Comitetul de revisiune:

Nestor Manciu m. p.

Andrei Muntean m. p.

Simeon Pașca m. p.

Ioan Pop m. p.

Simeon Ciorbea m. p.

Petru Popp m. p.

**Mihaile Manchen,
vărsătoriu de campane**

(Clopote)

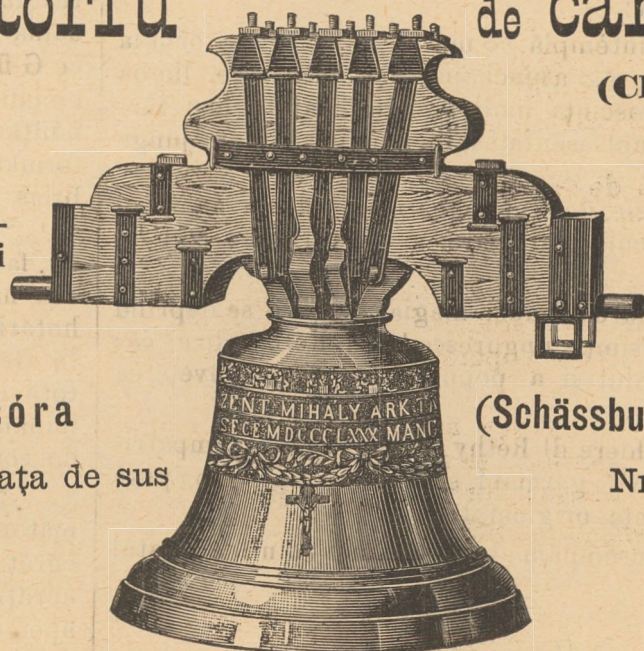
și de construc-
țiunea cea mai
nouăcu sul
sucitoriu

în Sighișora

piața de sus

(Schässburg - Segesvár)

Nr. 168

o firmă, ce există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comunelor bisericesci a lîfera și repară clopote de totă mărimea cu corôna de stejar ori de fer legat, face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau și mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se eșteptuează și în depărtare. Clopote mai mici sunt în tot timpul gata. Solvirea se va primi și în rate.

[270] 4—12